

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3372/2017. (XII. 22.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 52. § (1b) bekezdés c) és e) pontjának „indokolást” szövegrésze, valamint az Alkotmánybíróság IV/1697-8/2016. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A személyesen eljáró Szolnoki András (a továbbiakban: indítványozó) az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (2) bekezdése és 27. §-a alapján nyújtott be alkotmányjogi panaszt.
- [2] Ezt megelőzően benyújtott első alkotmányjogi panaszában az indítványozó az ügyében hozott jogerős ítélet, és a – régi és új – Büntető Törvénykönyv egyes rendelkezései alaptörvény-ellenességét állította. Az Alkotmánybíróság a panasz benyújtásakor folyamatban lévő felülvizsgálati eljárásra figyelemmel, az Alkotmánybíróság Ügyrendjének 32. § (3) bekezdése alapján arról tájékoztatta az indítványozót, hogy a Kúria előtt folyó eljárás miatt panaszja érdemben nem elbírálható. Miután felülvizsgálati kérelmét a Kúria érdemi vizsgálat nélkül elutasította, az indítványozó újabb alkotmányjogi panaszt nyújtott be, amelyben – a korábbi panaszában foglaltakat „fenntartva” – az elsőfokú ítéletet, a Kúria végzését, illetve a büntetőeljárásról szóló törvény rendelkezéseit támadta. Az alkotmányjogi panaszt az Alkotmánybíróság IV/1697-8/2016. számú végzésével – egyesbíróként eljárva – visszautasította, mert az a hiánypótlást követően sem felelt meg az Abtv. 52. § (1) bekezdésében előírt határozott kérelem követelményeinek, mivel nem adott elő alkotmányjogilag értékelhető indokolást arra vonatkozóan, hogy a támadott jogszabályi rendelkezések, illetve bírói döntések miért és mennyiben sértik az Alaptörvényben biztosított, általa hivatkozott jogait.
- [3] 2. Az indítványozó az Alkotmánybíróság végzése és az Abtv. 52. § (1) – helyesen (1b) – bekezdés c) és e) pontja „indokolást” szövegrésze alaptörvény-ellenességét állítva nyújtott be alkotmányjogi panaszt, amelyet az Alkotmánybíróság főtítkárnak tájékoztatására, illetve hiánypótlásra történő felhívására kiegészített. A magát a jogi diploma megszerzése előtt álló emberként meghatározó indítványozó szerint panaszának elutasítására azért került sor, mert laikusként nem tudott megfelelni a szakszerűség követelményének, az Abtv. 52. § (1) bekezdésének merev értelmezésével negatív diszkrimináció érte. Megítélése szerint a megsemmisíteni kért szövegrészekkel meghatározott követelmények önkényes alkotmánybíráskodásra, az ügyek közötti válogatásra adnak módot. Állítása szerint az alaptörvény-ellenes helyzetet ténylegesen az okozza, hogy a panasz eljárásokban nem kötelező a jogi képviselő, amelynek keretében a rászorultaknak a pártfogó ügyvédi képviselőt is biztosítani kellene. Az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdése, XV. cikk (2) bekezdése, XXIV. cikke, XXVIII. cikk (1) bekezdése, továbbá a 24. cikk (1) bekezdése sérelmét állító panaszában az indítványozó az Alkotmánybíróság végzésének és az Abtv. támadott szövegrészeinek megsemmisítését, a jogalkotó „egyéb kifejezés”, illetve a kötelező jogi képviselő szabályai megalkotására történő felhívását, továbbá korábbi alkotmányjogi panaszainak elbírálását kérte az Alkotmánybíróságtól.
- [4] 3. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése értelmében az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie. Az Alkotmánybíróság ezért az ügyrendjében meghatározottak szerinti tanácsban eljárva mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e az Abtv.-ben előírt feltételeknek. Vizsgálata eredményeként az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, hogy az alkotmányjogi panasz az alábbi okoknál fogva nem fogadható be.

- [5] 3.1. Elsőként az Alkotmánybíróság azt vizsgálta, hogy az indítványozó által támadott, az alkotmányjogi panasz visszautasító végzés lehet-e alkotmányjogi panasz tárgya, azaz van-e hatásköre az Alkotmánybíróságnak saját döntéseinek alkotmányossági szempontú felülvizsgálatára. Az Alaptörvény 24. cikk. (1) bekezdés szerint az Alkotmánybíróság az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. A (2) bekezdés d) pontja értelmében az Alkotmánybíróság alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját, és a (3) bekezdés b) pontja alapján megsemmisíti az Alaptörvénnyel ellentétes bírói döntést. Az Alaptörvény 25. cikk (1) bekezdése értelmében a bíróságok igazságszolgáltatási tevékenységet látnak el. A legfőbb bírósági szerv a Kúria. A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény tartalmazza a bírósági szervezetre vonatkozó szabályokat, a törvény 16. §-a jelöli meg az igazságszolgáltatást gyakorló bíróságokat, így a Kúriát, az ítélőtáblát, a törvényszéket, a járásbíróságot (a kerületi bíróságot) és a közigazgatási és munkaügyi bíróságot. Az Abtv. 27. §-a szerint az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés a) az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és b) az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. Az Alaptörvény 25. cikk (2) bekezdés d) pontja, illetve az Abtv. 27. §-a alapján csak bírói döntések – és azok sem teljes körűen – lehetnek alkotmányjogi panasz tárgyai. Az előzőekből következik, hogy az Alkotmánybíróság nem része a bírósági szervezetnek, döntései nem minősülnek bírói döntésnek, ezért az Alkotmánybíróságnak nincs hatásköre alkotmánybírósági döntések ellen benyújtott alkotmányjogi panaszok elbírálására. Megjegyzi továbbá az Alkotmánybíróság, hogy döntése ellen az Abtv. 39. § (2) bekezdése értelmében nincs helye jogorvoslatnak, így az alkotmánybírósági döntésekkel szemben a jogorvoslatnak minősülő alkotmányjogi panasszal sem lehet élni.
- [6] 3.2. Az indítványozó az Abtv. 52. § (1) bekezdés c) és e) pontjának „indokolást” szövegrészének megsemmisítésére irányuló panaszát az Abtv. 26. § (2) bekezdésére alapította. Az Alkotmánybíróság előjáróban rögzíti, hogy az indítványozó a támadott rendelkezéseket pontatlanul jelölte meg, de az indítvány tartalmából megállapíthatóak voltak a sérelmezett rendelkezések. Az Abtv. 26. § (2) bekezdése szerint az Alkotmánybíróság eljárása kivételesen akkor is kezdeményezhető az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés c) pontja alapján, ha a) az alaptörvény-ellenes jogszabály rendelkezésének alkalmazása vagy hatályosulása folytán közvetlenül, bírói döntés nélkül következett be a jogsérelem, és b) nincs a jogsérelem orvoslására szolgáló jogorvoslati eljárás, vagy a jogorvoslati lehetőségeit az indítványozó már kimerítette. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerint az alkotmányjogi panaszt a 26. § (2) bekezdésében meghatározott esetben az alaptörvény-ellenes jogszabály hatálybalépésétől számított száznolcvan napon belül lehet írásban benyújtani, a (4) bekezdés értelmében a 26. § (2) bekezdésében meghatározott esetben az alaptörvény-ellenes jogszabály hatálybalépésétől számított száznolcvan nap elteltével alkotmánybírósági eljárás megindításának nincs helye, azaz a késelelem e határidő eltelte után már ki sem menthető. Az Abtv. 52. §-a 2013. augusztus 1. napjától hatályos, az indítványozó alkotmányjogi panaszát 2017. március 27. napján adta postára. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az Abtv. 26. § (2) bekezdésére alapított indítványi elem elkésett, ezért érdemi vizsgálatára nem kerülhet sor.
- [7] 3.3. Az indítványozó személyes eljárására figyelemmel az indítvány tartalma alapján azt is megvizsgálta az Alkotmánybíróság, hogy az Abtv. 52. § (1b) bekezdés c) és e) pontját sérelmező indítványi elem az Abtv. 26. § (1) bekezdésének hatálya alá tartozik-e. Az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerint az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés c) pontja alapján alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz fordulhat az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet, ha az ügyben folytatott bírósági eljárásban alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazása folytán az Alaptörvényben biztosított jogának sérelme következett be, és jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. E rendelkezés értelmében tehát – a további feltételek fennállását feltételezve – a bírósági eljárásban alkalmazott jogszabály alkotmányossági felülvizsgálatát lehet kérni alkotmányjogi panaszban. Figyelemmel a 3.1. pontban kifejtettekre is, az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó által sérelmezett rendelkezéseket nem bírósági eljárásban és nem bíróság alkalmazta, azok az Alkotmánybíróság hatáskörébe tartozó alkotmányjogi panaszra vonatkozó szabályok, amelyeket az Alkotmánybíróság alkalmazott az indítványozó panaszának befogadhatóságát vizsgálva. Mindebből az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, hogy a nem bírósági eljárásban alkalmazott jogszabályok alkotmányossági szempontú felülvizsgálatára alkotmányjogi panasz eljárásban nincs hatásköre.

[8] A fentiekre alapján, és a befogadhatóság további feltételeinek vizsgálatát mellőzve az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt – figyelemmel az Abtv. 56. § (3) bekezdésére – az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és d) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2017. december 12.

Dr. Salamon László s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/847/2017.

• • •